

سکته مغزی در واقع به معنای آسیب بافت مغز به دنبال انسداد یکی از رگهای خون

رسان مغز است.

سکته مغزی یکی از بیماریهای ناتوان کننده و دومین علت مرگ و میر در کشور ما، ایران، است.

پس از بروز سکته مغزی و درمان های اولیه در چند روز ابتدایی، بهترین راه برای پیشگیری از سکته مغزی مجدد، علاوه بر کنترل دقیق عوامل خطر شامل فشار خون بالا، دیابت، چربی خون بالا، مصرف سیگار و بی تحرکی؛ بررسی علت ایجاد سکته مغزی است.

شدید ترین فاکتور خطر ساز سکته مغزی فشار خون می باشد از قوی ترین فاکتور های خطر ساز سکته مغزی

۱. نامنظمی ریتم قلب به نام فیبریلاسیون دهلیزی

۲. تنگی شریانهای کاروتید "شریان خونرسان مغز" در گردن

در صورت درمان مناسب این دو بیماری احتمال بروز مجدد سکته مغزی تا حدود زیادی کاهش می یابد.

در صورتی که بیمار مبتلا به سکته مغزی دچار مشکلاتی از جمله دیابت، فشار خون بالا یا چربی خون بالا از قبل بوده و تحت درمان قرار داشته، بعد از ابتلا به سکته مغزی نیز باید با دقت بیشتری به ادامه درمان دارویی موارد مذکور بپردازد.

اقدامات درمانی و مراقبتی برای پیشگیری از بروز مجدد سکته مغزی

۱. در صورتیکه بیمار از ابتلا به این بیماری ها مطلع نباشد باید از این نظر بررسی شود، به این معنی که آزمایشات مربوط به قند و چربی خون و اندازه گیری مکرر فشار خون در همان روزهای ابتدایی ابتلا به سکته مغزی انجام شود و در صورت ابتلا به هر کدام از این مشکلات، درمان دارویی مربوطه شروع گردد.

۲. در صورت مصرف دخانیات مثل سیگار و قلیان به بیمار مبتلا به سکته مغزی، توصیه اکید به ترک سیگار ضروری است و در مطالعات مختلف دیده شده که چند ماه بعد از ترک سیگار، خطر ابتلای مجدد به سکته مغزی شروع به کاهش کرده و بعد از ۵ سال از ترک سیگار مشابه افراد غیرسیگاری میشود.

۳. تمام بیماران مبتلا به سکته مغزی که توان حرکتی کافی دارند، انجام فعالیت ورزشی منظم از جمله پیاده روی تند یا دوچرخه سواری در اکثر روزهای هفته، هر بار به مدت حداقل ۳۰ دقیقه توصیه میشود.

۴. دو درمان دارویی برای تمام بیماران مبتلا به سکته مغزی توصیه میشود. این دو درمان دارویی عبارتند از داروهای ضد پلاکت و استاتین ها.

۵. داروهای ضد پلاکت که مانع تجمع پلاکتها در عروق و لذا مانع انسداد عروق و سکته مغزی میشوند شامل آس آ (آسپیرین)، کلوپیدوگرل (پلاویکس) است که بر اساس صلاحدید پزشک معالج شما، ممکن است یکی از این دو دارو و یا هر دو دارو باهم برای شما تجویز گردد.

۶. استاتینها شامل آتورواستاتین، روزواستاتین، سیمواستاتین و لوستاتین در واقع داروهای پایین آورنده چربی خون هستند که با توجه به اثرات دیگری از جمله اثرات ضد التهابی در عروق و نیز جلوگیری از تنگی پیشرونده عروق؛ برای تمام بیماران مبتلا به سکته مغزی توصیه میشوند.

به زبان ساده میتوان گفت داروهای پایین آورنده چربی خون برای جلوگیری از سکته مجدد مغزی در تمام بیماران با سابقه سکته مغزی طبق نظر پزشک معالج توصیه می شوند حتی اگر بیمار چربی خون بالا نداشته باشد.

۱. در تمام بیمارانی که به سکتة مغزی مبتلا شده اند باید علت بروز آن بررسی شود.

۲. برای بررسی علت سکتة مغزی در تمامی بیماران مبتلا به سکتة مغزی، بررسی تنگی عروق گردنی و نیز بررسی عملکرد و ریتم قلبی توصیه می شود.

برای بررسی تنگی عروق گردنی از روشهای تصویربرداری مختلفی از جمله سونوگرافی داپلر رنگی، یا سی تی آنژیوگرافی و یا ام آر آنژیوگرافی میتوان استفاده کرد. در صورتیکه تنگی قابل ملاحظه در شریانهای کاروتید بیمار دیده شود، براساس صلاحدید پزشک معالج ممکن است از روشهای مختلف برای باز کردن این تنگی و جلوگیری از سکتة مجدد بهره برد.

۱. جراحی عروق خورسان مغزی در ناحیه گردن
۲. آنژیوگرافی و باز کردن شریان خورسان مغزی در ناحیه گردن

برای بررسی عملکرد قلبی در تمام بیماران مبتلا به سکتة مغزی اکوکاردیوگرافی انجام

میشود

مصرف داروهای ضد انعقاد بعد از سکتة مغزی

۱. در صورت وجود نارسایی قلبی شدید و یا برخی از بیماریهای دریچه های قلب و یا وجود لخته خون در قلب، باید به جای داروی ضد پلاکت، از داروی ضدانعقاد مثل وارفارین برای پیشگیری از سکتة مغزی مجدد استفاده نمود.
۲. برای بررسی ریتم قلبی در بیماران مبتلا به سکتة مغزی، باید از تمام بیماران نوار قلب گرفت
۳. در صورت وجود نامنظمی ریتم قلبی به نام فیبریلاسیون دهلیزی طبق صلاحدید پزشک معالج می توان از داروهای ضدانعقاد مثل وارفارین، ریواروکسابان یا دابی گاتران، به جای داروهای ضدپلاکت، برای جلوگیری از سکتة مجدد استفاده نمود.

در نهایت باید گفت در صورت ابتلا به سکتة مغزی، میتوان با کنترل دقیق عوامل خطر ساز و بررسی علل ایجاد کننده و درمان آنها، از سکتة مغزی مجدد جلوگیری کرده و زندگی بهتری را تجربه نمود.

تهیه کننده: محمود نصر اصفهانی "سوپروایزر آموزش سلامت"
منبع: درسنامه داخلی جراحی پرستاری برونر سوارث ۲۰۱۸
مشاور علمی: دکتر سعادت نیا "متخصص نرولوژی"
بروز رسانی دفتر آموزش سلامت الزهرا(س) شهرپور ۱۳۹۹

یا من اسمہ دواء و ذکرہ شفاء

راهنمای بیمار

چگونه از بروز

مجدد سکتة مغزی

جلوگیری کنیم؟

کد محتوا: ۱۹۲

<http://www.Alzahra.mui.ac.ir>

تلفن پیام گیر: ۰۳۱-۳۶۲۰۲۰۰۸

ایمیل: a.Salamat@azh.mui.ac.ir